

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseket a szerkesztőség és a kiadói hivatal
mérés nélkül árakon veszi fel.
Szerkesztőség és kiadói hivatali helyes királyi-
Tefeleton-szám 184.

Feladvány szerkesztő: FODOR KÁROLY

Előfizetési árak:
Félévre 10 korona, háromfélésre 30 korona.
Vidékire félévre 12 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Az érsek levelet

irt Baja város tanácsához, amely levélben tudatja Ő Eminenciája, hogy kívánja, hogy a tulajdonát képező Pandur sziget, amely eddig a postamegyei Szentistvánhoz tartozott, közigazgatásilag Baja város területéhez csatolassék. Az érsek ezzel a tényével Baja városhoz való hajlandóságának kívánja kifejezést adni — és elő akarja mozdítani Baja város haladásának és fejlődésének lehetőségét. Illő hódolattal és meleg hálával fogadja Baja város közönsége Ő Eminenciájának ezen kegyes tényét, mert ezzel erőteljes lendületet adott városunk azon akciójának, amely arra törekszik, hogy fejlődését gátló akadályokat elhárítsa utjából. Az érsek elhatározása ténnyé változtatta azon régi vágyunkat, hogy a város közvetlen közelében levő területek a városhoz csatolkozzanak, hogy a bajnai Dunapart ne a szomszédhoz, hanem Bajához tartozzék. A törvény a területi átcsatolást azon feltételhez köti, hogy az átcsatolandó terület birtokainak és adójának 50 százaléka kell, hogy kizárja az átcsatolást. Minthogy pedig a kalocsai érsekség a birtok és adónak majdnem 90 százalékat képviseli, nincesen már semmi akadálya annak, hogy ezek a területek Bajához kapcsolóssanak.

Bajaszentistván közölg képviselőtestületének a hozzájárulása most már tulajdonképpen csak formai dolog. Hiszünk, hogy Bajaszentistván érdemes előjárósága hozzá is fog járulni az átkapcsoláshoz — már csak azért is, mert hiszen olyan szoros a nexus Szentistván és Baja között, hogy Baja fejlődése és haladása Szentistvánra is csak jótékony kihatással lehet és Baja város kereseti viszonyainak javulása egyet jelent Szentistván helyzetének javulásával is. Hiszünk tehát, hogy Szentistván határozata is kedvező lesz.

Wekerle harmadik bemutatkozása.

A képviselőház szombaton délelőtt tartotta ülését, amelyen Szása Károly elnökölt. Elnök jelenté, hogy Urmány Nándor és Pop Csicsó István interpellációra kért és kapott engedélyt. Átérnek a kormányprogram bemutatására. Wekerle bemutatja a királyi kéziratot, amely az új kormány kinevezéséről szól. Wekerle ezután választja emelkodik és kijelenti, hogy a kormány a régi, január 31-ikén vallott program alapján áll. Változatlan a kormány kulturprogramja. Szociális népjóléti, birtokpolitikai és magyar hadsereg tekintetében. A választói jogi kérdéshez az az álláspontja a kormánynak, hogy a megegyezést kereste és reméli, hogy meg is találta. Részleteket nem mond, de kijelenti, hogy az irányelveket fenttartotta a kormány. A választói jog általános, a választási listákat hivatalból fogják összeállítani a választások tisztaságát biztosítják. Meggyőződése, hogy ez a program meg-egyezik az általános közvélemény felfogásával.

Tisza István gróf hazafias ütemek ad kifejezést, hogy a békés megoldás útját keresi a kormány. Ez a munkapárt érdeme. A választói jog és a háborús általános választások a hazai veszedelmét jelentenék. Örül, hogy ebből a veszedelemből kivette az országot a munkapárt. Hála Istennek! — azon a ponton vagyunk, hogy az ellentétek kiegyenlítődnek. A házfelosztást a kormány csak háziszernek szereztte meg és meggyőződése, hogy a kormány ezt drágán fizette meg. Örömeinek ad kifejezést, hogy a kormány ilyen alapon alakult ki és biztosítja a munkapárt támogatását. (Taps a munkapárton)

Tisza István után felszólt Károlyi Mihály és Szabó István (nagyváradi) és indokolták a kormány iránti bizalmatlanságokat. Apponyi Albert kifejtette az okokat, hogy miért mentek ellenzékbe. Támaszja Wekerlét, amiért elárulta a Károlyi-korszak választói jogát Pop Csicsó István nemzetiségi szempontból bírálja a kormány programját.

Urmány Nándor interpellációt terjeszt elő. Elmondja, hogy Károlyi Mihály gróf ellen politikai hajszája van. Egy német birodalmi hatóság, amely Budapesten székel, Károlyi Mihály gróf titkárja útján meg akarta szerezni a gróf politikai természetű iratait. Károlyi kérésére barátja, Kéry Pál. Az Est munkatársa Károlyi titkárjának mondoita magát. A német hatóság Kérynek 50,000 koronát ajánlott az iratok megszerzéséért. Urmány leleplezése ezt a machinációt és az ügyet a Ház elé viszi. Kéri a kormányt, hajlandó e intézkedni, hogy idegen hatóságok ne avatkozzanak a magyar politikai ügyekbe.

Uj német békeajánlat?

Rotterdam. Egy angol lap jelenti, hogy a németek új békeajánlatot tettek. Harron György amerikai egyetemi tanár és Guitte müncheni tanár útján. Ez szerint Németország Elzász-Lotharingiának autonómiát adna azzal a feltétellel, hogy a béketárgyalások alkalmával Elzász kérdése szóba se kerüljön. Oroszországnak engedményt ad a breszt-litovszki békefeltételekből. Gazdasági harcok nem következhetnek be, Németország visszakapja gyarmatait.

Németország a békeajánlat hírére cáfolja.

Amiens pusztulása.

A zürichi Post londoni jelentése szerint angol haditudósítók az elmúlt szombaton ellátogattak Amiensbe és azt jelentik, hogy a németek a várost most napjában kétszer háromszor — különböző időpontban — különféle kaliberű ágyúkkal, köztük 12 hüvelykessel is lövik. Emiatt a város sokat szenved, Amiensre ugyanaz a sors vár, mint Arrasra.

Károly király levele.

Genéből táviratozzák: A francia kemara külügyi bizottsága befejezte a Franciaország és Ausztria Magyarország békatanácskozására vonatkozóan folytatott vizsgálatát és Havas-távirat szerint egyértelműen megállapította, hogy ezek a megbeszélések soha nem vezettek Franciaország és szövetségesei számára elfogadható békekéhez. Ennek következtében a külügyi bizottság véleménye az, hogy az ügynek a plenum elé való vitelre tárgyalat.

Szerbia — köztársaság?

Zürichből táviratozzák: Athéni jelentés szerint Pasic szerb miniszterelnök Korfu-szigetén súlyos betegnek fekszik. A miniszterelnök betegsége, 72 éves korára való tekintettel, nagy aggodalomra ad okot.

A szerb székuposinát, melyet Pasic békeközvetítési miatt egyszerűen elfogatott, újra szabadon bocsátották a már csak néhány tagja van fogóságban. A szerb képviselők között erős mozgalom indult meg a Karagyorgyevicsék száműzetése iránt; erős párt követeli a köztársaság felállítását. A republikánusokat állítólag francia és görög politikai körök támogatják.

A husárok emelése és az asszonyok.

— Levél a szerkesztőséghez. —

Kedves Szerkesztő ur! Isten látja a lelket, hogy nem Önnek akartam írni, hanem a polgármester urnak. Azenban úgy gondoltam, hogy se én rajtam, se a többi néhány ezer gazdasáson nem tud segíteni.

Tessék elhinni, hogy lemondunk választójogi szavazatunkról, ha a polgármester ur arra az álláspontra helyezkedik, amire a kormányörök kezdenek végre észretérni, hogy az árakat lefelé is lehet sáfólni. Mert kérem mi tisztában vagyunk assal, hogy vannak husárus érdekek, de asszal is, hogy közérdekek is vannak. Eddig ugyan csak arról győződünk meg, hogy a husárusok üzletei gyönyörűen virágoznak, egyik vagómarha és borja a másik mellett lóg, különösen így emelésekor, emelés előtt és után és hogy nem hallottunk még tönkremenni egy mézástrost, vagy heuteet se, hanem a haza javára gyönyörűen megbírtak és számkra nem is kis veszedelmet fog jelenteni a teherértéked. Ellenben mi, én és a sok ezer asszony azt tapasztaljuk, hogy a megéltetésük, illetve az életerők, a családi tűzhelyünk alapján meg van támadva akkor amikor a különféle hon- és jövedelő generációi mentő kulturális egyesületek a leghargatásabb frázisokkal magyarázzák, hogy mit, hogyan kell tennünk, azonban a hatóságok intézkedéseikkel a megéltetést lehetetlennek teszik. Lshetetlennek mert má már ott tartunk, hogy tarsadalomnak az az osztály, amelyet intelligensnek neveztek az husvő volt, a gondoktól lotörve, a legjamborabb szentivánéji számár sorsára jutott, körét, avagy szénát rághat hus helyett és főzelék helyett.

Mi most nem szegyeljük a nyilvánosság elé vianiaszemeru valóságot, azt a valóságot, amely a város polgárainak sok-sok száján, mint fojtó gend és keserűség ül. Élni és onni akarunk mi is. A bajai piacot olyaná kell tenni, hogy a bíró, a tanár, a tanító és kistisztviselő hatenként legalább háromszor marhahúst ehessen burgonyával. Ezek mellett az árak mellett egyszer is alig engedheti meg azt magának egy köztisztviselő. Hogy miért, kérdező meg satöbbi körül városi köztisztviselőtől.

A csirke és egyéb szárnyas husától, ugyebár, ne is álmódjunk? Pedig a csirke, kacsa, lud és egyéb szárnyas most ki ki van hajtva a mezőre, a rétre, a vízre és a felnevelésük nem kerül ugyszólván semmibe. Ellen-

ben egy pár pelyhes libáért, kacsáért 30—50 koronát kell adni a piacon. It tessék várospolitikat csinálni! Most tessék megmutatni, hogy a vezetők a helyükön vannak és a polgárus megéltetésért a törvény, hatalom minden szigorával rendteremtani akarnak és tudnak is... Oh, Istenem, dehogyan tudnak. Ott, ahol ilyen beteg állapotok vannak ezen a téren, mint Baján. Ahol mindebbe beletörődnek az az emberek, ahol minden megy úgy, ahogy...

Egy asszony.

CYKLAMEN Gábor Ander szimüvé AZ URANIÁBAN.

HIREK.

Az érsek Bajához.

Nagy jelentőségű levelet írt az érsek Várady L. Árpád kalocsai érsek városunkhoz. Ez a levél forduló pontba jutatta Baját városát. Az érsek ebben a levélben bjeleutette hozzájárulását és óhaját annak, hogy a tulajdonát képező Paudarsziget Bajához csatoltassék. Az érdekes levél, amelynek jelentőségét vesztől helyen méltatunk, így hangzik:

A Törvényhatósági joggal felruházott Város Tekintetes Tanácsának Bajai.

A város polgármestere utján előterjesztett kérelemre és az 1886 évi XXI. tc. 14§ §-ára való hivatkozással kijelentem, hogy a kalocsai érsekség tulajdonát képező s ez idő szerint Bajaszentiván községhez közigazgatásilag csatolt Paudarsziget birtok azon részének, melyet a pestvármegyei Dunavölgyi Leasapelő és Öntöző Társulat csatortájának északi oldala, a Duna folyam, Baja város határa, illetve a Sugovics és a felső panduri mezőgazdasági birtok alsó (déli) határa határolnak, Baja városához való csatolását kívánom.

Ezzel előmozdítva a városnak megokolt átesetelési törekvését, nemcsak a megjelölt területek kétségtelenül teljesebb és közvetlenebb közigazgatását óhajtottam a magam részéről biztosítani, de egyuttal a haladói vágyó város érdemes köszönetével szemben kifejezésre kívántam juttatni Állandó érdeklődésemet és őszinte rokonszenvemet.

Fogadja a Tekintetes Tanács kiváló tiszteletemnek nyilvánítását.

Kalocsa, 1918. április 30.

Dr. Várady Árpád s. k.
kalocsai és bácsi érsek.

Névmagyarosítás. Orosz Sándor bajai születésű péterrévei lakos, tanító, a saját, valamint József, István, Imre, Sándor, Jenő, Béla, László és Mária nevű kiskorú gyermekei családi névének „Béla” névra két átvaltoztatása belügyminiszeri rendelettel megengedtetott.

Baja város közegészségügyének április havi képe a következő: Az Általános népmozgalom a rendes aránytól eltérő módon javult a március havi eredményhez képest. A születések száma 20 a mérték havi 16-hoz, a halálozások száma 33 a március havi 58 hoz viszonyítva. A halálokok a rendszeres keretek között maradtak, a tüdővész száma szintén csak 8 a március havi 21-hez képest. A fertőző betegségeket illetőleg az elmúlt hónap 4 újabb kanyaró megbetegedés történt és ezzel az esetek száma 6-ra szaporodott. Valsmennyi eset enyhe lefolyású. Egy diftéria eset gyógyult, egy hasihagyizás kezelés alatt maradt. A városnak tejjel való ellátása tekintetében különösebb említeni való csak az, hogy mult hó közepétől kezdve, tekintettel a körülmények miatt felemelt tejjára, a szegény soroknak részére kedvezményes áru tejet adunk (tel literenként 25 fillér kedvezmény). A tejösszevése ellen az újabb ajánlott vegyi szerrel eredményes módon kezelik a tejet.

A cipészek és az ármaximálás. A bajai éipésziparokok esütörtükön este értekezletet tartottak az iparistólak helyiségében oly esből, hogy a cipőár maximálásának visszavonását kérik a kormánytól, mert szerintük a éipőárak az anyagárakkal ninesenek arányban. A meglehetősen izgatott hangú értekezleten egyelőre nem hoztak határozatot.

Vágják a zöld búzát. Nincs szebb látvány, mint a magyar róna mestanában. Gyönyörű reménykeltő zöld szőnyeg hullámzik a földéken, életet s jóétet ígérően. Az idén azonban a zöld szőnyegnek foltjai vannak. Sok helyen le van vágva buza. A sok rekvirálás elvitte a takarmányt s bár szigorú büntetések tiltják, a gazdák kénytelenek levágni a még zöld búzát. A zöld buza levágóit természetesen a jövőben is szigorú büntetés sújtja.

Gombát árulnak most nagy mennyiségben a bajai piacon. A vidéki parasztasszonyok néha bizony élveszketlen gombát hoznak forgalomba. Ez még nem volna olyan nagy baj, mert az ember legfeljebb kidobja a pénzt, de attól lehet tartani, hogy esetleg mérgező gomba is elárusításra kerül. Nem tudjuk,

hogy a gombák milyen felügyelet alatt állanak. Mindenesetre jó volna, ha rendőrhatalóság intézkednék, hogy a gombákat minden betűvására megvizsgálják és a legkevésbé gyanúsat elkobozzák.

Szőlőkötöző zsineg. A közelméleti ívem vesztőrege gondoskodni kívánt a szőlőkötözéshez szükséges anyagról és sikertült is nagyobb mennyiségű és jóminőségű, részben papirus részben pedig kéből font spárgát beszerezni, melyek kilogrammonként 13-50 fillér áron megvehetik a szőlőtermelők a hatósági boltban.

Borkivitel Ukrajnába. A háború előtt tudvalevőleg Oroszország volt a nehezebb magyar boroknak egyik legfőbb kiviteli piaca. A háború folytán megszűnt kivitel a békakötés után sem volt helyreállítható, mert az orosz és ukránai kormányok általános alkoha beviteli tilalmat rendeltek el államaik területére. Hivatalos értesülés szerint ezt a beviteli tilalmat az ukránai kormány most beszüntötte. Egyes kereskedők ugyan nem láthatnak el birt az ukrán köztársaságra mert az ottani kormány az egész külkereskedelmet csak kompenzációs alapon hajlandó lebonyolítani, de a forgalom lebonyolításával megbízott Magyar Áruforgalmi Iroda vállalta az esetleges ajánlatok közvetítését. A beérkezett hírek szerint az árak meglehetősen magasak és az export a magyar termelők és kereskedők szempontjából jövedelmezőnek ígérkezik.

Az élet komédiája. A bajazzo régi témája az irodalmi és művészi produktumoknak. Minden negy színésznek fozódik egy-egy szíve a Pierrot és a clown tragédiájához, természetesen tehát, hogy Waldemar Psylander is akkor, amikor művészetét már saigeru szubíráltalal eléggé kiforrottnak érezte, egy Bajazzo szerepet alakított. Mi a Bajazzo tragédiája mindig és mindörökké? Az, hogy akit szíve egész melegével szeret, mindig csak a clown látja benne, azt a bohócot, akit mindenki nevet, akit tehát akkor sem tud igaz, nagy férfú lenni, amikor lemessza arórtól a liszet és a pires festéket. Ez a tragédiája „Az élet komédiája” is! De — ha minden különemény között is a legszebb, legjobb Psylander-szerepnek tartottuk volna is, — soha nem néztük volna e filmet olyan szemmel, mint néztük ma, amikor a szegény clown valóban megpihent. Mi játszódik le egy ember szívében, azt nem tudhatja senki! Mit tudjuk mi azt, mi repesztette meg Psylander férfú szívét akkor, amikor diszletek

között, munka közben holtan esett össze! Talán ő is az élet komédiáza volt, talán vele is komédiázott az élet! Az a hűtemény, amelyet Peylander ehhez a filmhez írt, mintha bepillantást engedne egy percre egy szigorúan elmért emberi lélekre! És azok a könnyek, amelyeket a filmen ehellát, mikor visszamemlékezik fénykerára, talán önmagát siratták! A koporsó leszállt a sír fekére, a hantok dobannak, a sírásók merev arcát fedték be Peylander holttestét és ime most előttünk áll ismét ő, az élet nagy komédiáza, hogy eljárnak előttünk egy tragédiát, amelyen talán az ő tragédiája is volt, talán a mindnyájunké! Hiszen nem kell clown ruhát felvennünk azért, hogy egy nő szeressen, kinevessen és megcsaljon bennünket! Bemutatja szombaton és vasárnap az Apollo

Szerkesztői üzenet.

Kis hadiasszonyok. Irásukat megaptuk, atolvastuk, de sehogyan se tudjuk kivenni, hogy voltaképpen mit is akarnak. Miképpen akarják tulajdonképpen megoldani a lakásosság nehézség problémáját. Világosabban fejezzék ki magukat.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
FODÓ KÁROLY.
Szerkesztő: Dr. STERN JÓZSEF.
Kiadó: CORVIN NYOMDA, BAJA.
Nyomatott a „Corvin-átvnyomda”
nyomtatásán Baján, Márcus Király-utca 7.

A közönség köréből

Megnyílt a vizgyógyintézet.

Csodában, mind a reklám nélkül készült el a gőzfürdő vizgyógyintésete. Mondanunk sem kell, hogy a város közönsége milyen nagyértékű és nagyfontosságú intézménnyel lett gazdagabb. Régi és nagy hiány lett ezzel pótolva városunkban, annál is inkább, mert betegeink kénytelenek voltak eddig messze és drága gyógyhelyeket felkeresni, hogy a gyógyulást, melyet így napi munkájuk végzése mellett szereznek meg, ottan megtalálják.

A vizgyógyintézet a 60/kig. 1918. számú Tanács határozat alapján két hatósági orvos vezetésével áll, akik meghatározott időben és helyen e célból rendelést tartanak. Aki a vizgyógyintézetet igénybe akarja venni, annak a kezelőorvostól utaló bizonyítványt (recept) kell hoznia, melynek tartalmaznia kell a gyógymód pontos körülírását és tartalmát, vagy pedig a vezető hatósági orvos rendelését kell igénybe venni. A felügyeletet a vizgyógyintézetben működő orvos felváltva fogja gyakorolni.

A hatósági orvosok kirendelt-

ségével a Tanácsnak az a célja, hogy a közönség minél szélesebb rétegű és pedig a leggyógyabbtól a legszegényebbig igénybe vehessék.

Reméljük, hogy a készség és megfogja érteni az új intézmény nagy horderejét és lehetőségeit, ezután felkérjük, hogy fenntartását és fenntarthatóságát, mert ez természetesen úgy tartható fenn, ha legalább is annyian veszik igénybe, hogy az üzemeltetések fedezetet nyerjenek.

Zongorát, használt, de jókarban lévő megvételre keresek.

— Cím a Kiadóban. —

Ertesítés.

Azon tisztelt ügyfeleinket, kik a VII. ik magyar hadikölesönből intézetünkkel jeleztek, ezután felkérjük, hogy immár megérkezett címleteiket pénztáruktól mielőbb átvenni szíveskedjenek a Bajai Takarékpénztár.

URANIA

Vasárnap, május 12.
2, 4, 6 és fél 9 órákor:

Mia Mai legbájosabb német művésznővel a főszerepben

FEKETE SOFFÖR

egy utazás regénye
4 felvonásban.

Vigjáték
ujdonságunk!

Édes a bosszu
bohózat 2 felv.-ban.

Hadi híradó
legutóbbi hírekkel.

Szerdán
TAIFUN
egy napig!

Legjobb
citrom-pótló
AZ APOLLO
citrom tabletták,
melyeket készítés-
hez is használható.

Kapható:
Róna József
cégnél
(Grauug-féle ház.)

Két tisztességes fiatal leány,
jó, állandó alkalmazást nyer-
het. Ugyanott egy ügyes
csomagolóleány vagy legény,
aki a postai expedícióhoz
ért, felvétetik. Cím a Corvin-
könyvnyomdában

A Flórián-utcai

48. és 52. számú házak
eladók. Felvilágosítást ad:
Wiesel Mór Baja, Attila utca
4. ik szám.

Egy különbejáratu
butorozott utcai
szoba kiadó.

Türr István u. 6. sz.

APOLLO

Szombaton, 6 és fél 9 kor
Vasárnap fél 3, fél 5, fél 7
és este fél 9 órákor.

Waldemar Peylander
legmeghatóbb alakítása

Élet komédiája.

Egy Clown tragédiája 4 fel-
vonásban. A főszerepben
Waldemar Peylander, Gun-
drun Houlberg és Róbert
Schmidt. — Az élet komé-
diájában előforduló betétdalt
énekli minden előadásban
Veres Ilonka.

A kicsi bors

kecagást keltő bohózat.

Egy dán város

nyári napsütésben természeti
felvétel.

A bus Pierrot dal szövege
és kottája 40 fillérért a pénz-
táránál és jegyvételi helyen
kaphatók.

Éjjeli inspekción tart
május 13. reggeli 7 óráig

Gyarmati Emil

gyógyszertára.

Vasárnap délután:
Gyarmati Emil gyógy-
szertára nyitva.

Eladó egy 4 lóerős magas nyomású nyersolaj motor s a vele meghajtható következő gépek: cséplőgép, tengeri morzsoló, körfűrész, szecs kavágó, répvágó. Ezenkívül egy fűszij és nagyobb mennyiségű transmissióhoz való teljesen új fel nem vágott gépszijak, valamint 2 mm. nyersolaj. — Megtekinthető: Szt. Antal-utca 85. szám alatt.

Pünkösdkor hadiárvák napja a Sporttelepen!

„Corvin”-nyomda
BAJA, Mátyás király-tér 8. szám
Telefon 164.

Mindennemű nyomtatványok
 izléses, pontos és gyors
 kivitele.

Nagy nyomtatványraktár!

„Bajai Független Újság”

„Bajai Közlöny”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Nyári torna cikkeit, ugymint karika hinta, rudak, nyújtó, háló, függő
 ágy stb., nagy választékban ajánlja.

Huszár Rezső áruháza BAJA.

Gőzfürdővizgyógyintézet Baja

FÜRDŐ REND!

Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délelőtt
gőzfürdő férfiak részére. — Szombat délután férfi társas
fürdő (tisztasági medence fürdő.) — Szerda, csütörtök, péntek
délután gőzfürdő nők részére.

Kádfürdő egész héten.